

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Лексико-семантичний практикум:

методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни
«Друга іноземна мова (німецька)» для студентів 4-го курсу
за освітньо-професійною програмою 035.041 «Германські мови
та літератури (переклад включно), перша – англійська»
спеціальності 035 «Філологія»
денної форми навчання

Лексико-семантичний практикум: методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)» для студентів 4-го курсу за освітньо-професійною програмою 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності 035 «Філологія» денної форми навчання / Укл.: А.М. Приходько. Запоріжжя: НУЗП, 2020. – 56 с.

Укладач: А.М. Приходько, проф., д.філол. н.

Рецензент: Н.П. Гура, доцент, к.ф.н.

Відповідальний за випуск: О.О. Бережна

Затверджено
на засіданні кафедри
теорії та практики перекладу

Протокол № 6 від 21.01. 2020 р.

Рекомендовано до видання
НМК гуманітарного факультету
Протокол № 7 від «23» січня 2020 р.

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	4
1. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1	6
1.1. Zusatzübungen: «Arbeit und Freizeit», «Finalsatz»	6
1.2. Zusatzübungen: «Feste», «Temporalsatz»	9
1.3. Zusatzübungen: «Filmkunst», «Kausalsatz»	17
1.4. Zusatzübungen: «Reisen», «Relativsatz»	19
1.5. Zusatzübungen: «Musik», «Komparativsatz»	23
1.6. Zusatzübungen: «Mode», «Modalsatz»	25
2. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2	29
2.1. Zusatzübungen: «Menschen», «Konzessivsatz»	29
2.2. Zusatzübungen: «Städte», «Realer Kondtionalsatz»	33
2.3. Zusatzübungen: «Sprachen», «Irrealer Kondtionalsatz»	35
2.4. Zusatzübungen: «Liebe», «Konzessivsatz»	37
2.5. Zusatzübungen: «Beruf», «Infinitivkonstruktionen»	39
2.6. Zusatzübungen: «Zukunft», «Parataxe»	44
3. ДОДАТКИ	52
А. 7-й семестр: Перелік матеріалів, завдань і вимог	52
Б. 8-й семестр: Перелік матеріалів, завдань і вимог	54

ПЕРЕДМОВА

Методичні матеріали являють собою систему додаткових вправ для вивчення лексичних і граматичних тем, передбачених робочою програмою дисципліни, з метою вироблення та активізації перекладацьких умінь, навичок і компетенцій.

Методичні матеріали укладено відповідно освітньо-професійній програмі 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності 035 «Філологія» денної форми навчання з підготовки бакалаврів, а також програма вивчення навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)».

Методичні матеріали вписуються в європейську систему вивчення іноземних мов середнього рівня B-1 в B-2 згідно із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання». Вони являють собою своєрідну дидактичну надбудову щодо головного підручника у вигляді системи додаткових вправ для тренування граматичних і лексичних навичок задля активізації та інтеріоризації перекладацьких умінь, навичок і компетенцій.

Методичні матеріали підібрані суворо за логікою двох головних підручників вивчення німецької мови на 4-му курсі бакалаврату:

- рівень B-1 / модуль 1: Perlmann-Balme M., Weers D, Schwab S. **Em neu: Brückenkurs.** Deutsch als Fremdsprache für die Mittelstufe. München: Hueber, 2004 або 2008. 128 S.)

- рівень B-2 / модуль 2: Perlmann-Balme M., Weers D, Schwab S. **Em neu: Hauptkurs.** Deutsch als Fremdsprache für die Mittelstufe. München: Hueber, 2004 (2996, 2008). 168 S.).

Методичні матеріали покликані більш поглибленому засвоєнню тем, передбачених зазначеними програмами і підручниками. Зокрема, вони можуть сприяти досягненню таких

цілей, як практична (формування загальних мовленнєвої компетенції для забезпечення ефективного спілкування в академічному середовищі), пізнавальна (залучення студентів до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей) і соціокультурна (досягнення широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем).

Використання методичних матеріалів у навчальному процесі може посприяти формуванню та розвитку у студентів таких компетенцій:

- мовна: засвоєння граматичного та лексичного матеріалу в межах передбаченої програмою тематики, необхідного для реалізації комунікативного наміру у відповідних сферах і ситуаціях спілкування; розвитку уміння та навичок перекладу іноземною мовою текстів відповідного рівня складності (B-1 і B-2) та тематики (Brückenkurs і Hauptkurs);
- лінгвосоціокультурна: оволодіння лінгвокраїнознавчими, соціокультурними і соціопсихологічними навичками, знаннями та вміннями, які забезпечують здатність і готовність особистості до міжкультурного діалогу; формування толерантності;
- комунікативно-професійна: формування елементарних навичок комунікативної поведінки у сфері професійного спілкування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

1.1. ZUSATZÜBUNGEN: "ARBEIT UND FREIZEIT", "FINALSATZ"

1. Bilden Sie Kurzdialoge:

1) Der Betrieb soll rationalisiert werden: A) Mitarbeiter entlassen; B) Produktionskraft erhöhen.

A:→ Wozu soll der Betrieb rationalisiert werden? Um Mitarbeiter **zu** entlassen?

B:→ Im Gegenteil. **Damit** er die Produktionskraft erhöhen

kann.

2) Sie schließen eine Feuerversicherung ab: A) ein Feuer legen wollen; B) im Falle eines Feuers finanziell abgesichert sein wollen.

3) Du enthälst mir eine Nachricht vor: A) mir nicht wehtun wollen. B) nichts tun sollen, was später leid tut.

4) Viele Menschen entscheiden sich für eine private Altersvorsorge: A) sie finanziell unterstützen wollen; B) im Alter ein sorgloses Leben haben wollen.

5) Sie kaufen ein Auto: A) Schulden zu haben. B) schick fahren können.

6) Der Betrieb hat Kurzarbeit für seine Mitarbeiter angemeldet: A) Er will die Arbeiter entlassen. B) Die Arbeiter können weiterbeschäftigt werden, wenn es die Witterungsverhältnisse zulassen.

2. Übersetzen Sie ins Deutsche. Beachten Sie den Konnektor щоб – damit oder um zu?

1) Ich arbeite darum heute länger, щоб завтра здати курсову. 2) Er gab ihm einen leichten Stoß in den Rücken, щоб він підійшов ближче. 3) Der Bergführer schickte mich voraus, щоб я повідомив усе, was geschehen war. 4) Geh fort von mir, щоб ти більше не страждав із-за мене. 5) Was kann ich tun, щоб загладити свою провину? 6) Er ging zu seinem Onkel nach München, щоб підготуватися до вступу на медичний факультет. 7) Щоб досягти цієї мети, ist mir jedes Mittel recht. 8) Herr Schlagböhmer verließ den Raum, щоб дружина могла насолодитися спілкуванням з подругою. 9) Irina blickte hinunter auf den Boden, щоб присутні не помітили її збентеження. 10) Wir erzählen dir deshalb das alles, щоб ти був насторожі й діяв відповідно.

3. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Життя стане щасливим при дотриманні «Правила трьох речей»

Мудреці кажуть, що людина буває нещасною, немічною, озлобленою, невдоволеною життям лише внаслідок своїх

помислів і вчинків.

Слід завжди пам'ятати про те, що є речі набагато важливіші, ніж матеріальне. Перебувати в гармонії з самим собою – ось, що насправді є в житті найважливішим.

Одному мудрому старцю, який жив багато століть тому назад, приписують слова, де йдеться про всього три речі, які є в житті найголовнішими, а саме:

- не повернути назад трьох речей: загубленого часу, вимовленого слова і втрачену можливість;
- ніколи не слід розлучатися з трьома речами: зі спокоєм, з надією і з честю;
- немає в житті нічого ціннішого трьох речей: кохання, довіри і переконання;
- людська сутність визначається трьома речами: працею, чесністю і досягненнями.
- найважчими для вимови є три речі (фрази): про освідчення в коханні, прохання про прощення і прохання про допомогу.
- до найненадійніших у житті уналежнюють три речі: удачу, владу і багатство;
- руйнує себе людина трьома речами: алкоголем, гординею і злістю.

Завдяки правилу трьох речей немов оголюються вічні цінності, що складають суть світобудови. Якщо намагатися завжди вибудовувати своє життя відповідно до правила трьох речей, людині відкриється таємниця секрету щастя, і вона зможе спостерігати за тим, як все в її житті поступово налагоджується.

Воістину, для будь-якої світової релігії і для культури будь-якого народу в числі «3» закладено сакральний смисл.

1.2. ZUSATZÜBUNGEN: "FESTE", "TEMPORALSATZ"

4. Setzen Sie die entsprechenden Konjunktionen ein:

- 1) _____ es hell wird, brechen wir auf.
- 2) _____ ich alle Modalitäten erfahre, teile ich dir meine endgültige Entscheidung mit.
- 3) Wir saßen unter einem Baum, _____ es regnete.
- 4) _____ er sie besuchte, brachte er ihr Blumen mit.
- 5) Wir saßen unter einem Baum, _____ der Regen aufhörte.
- 6) _____ er studierte, wohnte er in einer Wohngemeinschaft.
- 7) Ich warte, _____ du kommst.
- 8) _____ er neben mir ging, war die ganze Natur verzaubert.
- 9) Jede Mutter ist glücklich, _____ ihr Kind glücklich ist.
- 10) Der Mensch hofft, _____ er lebt.
- 11) _____ Harald einkaufte, hat sie sich mit Otto getroffen.
- 12) _____ ich alles erledigt habe, mache ich Feierabend.
- 13) _____ hier nicht aufgeräumt ist, gibt es kein Fernsehen!
- 14) _____ er drin war, hatte er schon den Mantel ausgezogen.
- 15) _____ ich keinen Alkohol mehr trinke, habe ich keine Kopfschmerzen mehr.
- 16) _____ er in der Badewanne sitzt, singt er lauthals Evergreens.
- 17) _____ Cäsar den Rubikon überschritt, machte er einen, heute berühmt gewordenen Ausspruch, daß die Würfel gefallen seien.
- 18) Genieße dein Leben, _____ dazu noch Gelegenheit ist.
- 19) _____ die Diskussion weiterging, wurden die Aussichten von Stunde zu Stunde geringer.
- 20) Sie redeten so lange, _____ die Zeit um war.
- 21) Das Verschleppungsmanöver wurde fortgesetzt, _____ die Sitzung vertagt werden mußte.
- 22) Internationales Recht ist das, was der Übeltäter mißachtet, _____ der Rechtschaffene ablehnt, es mit Gewalt durchzusetzen.

5. Übersetzen Sie ins Deutsche:

- 1) Коли ми минулого року відпочивали в Приморську, наші діти були під опікою бабусі та дідуся.
- 2) Коли ми повернулись із змагань, нам дали можливість насолодитися природою і тихими вечорами біля вогнища з гітарою.
- 3) Ми дамо батькам телеграму, як тільки наш пароплав зайде в порт.
- 4) Поки батьки

відпочивають, діти знаходяться в піонерських таборах. 5) З тих пір, як сестра їздить до Bad Schandau, стан її здоров'я значно покращав. 6) Ми закінчили наш круїз, коли пароплав прибув на острів Рюген. 7) Ми весь післяобідній час катались на лодках, поки не стемніло. 8) Ти повинен залишатися в ліжку, допоки в тебе не нормалізується температура. 9) Ти повинен залишатися в ліжку, поки в тебе висока температура. 10) Ганна відвідувала мене кожного дня, поки я не видужала. 11) Поки Ваня вчився в університеті, він весь час жив у гуртожитку. 12) Як тільки він закінчив вуз, то поїхав до своїх батьків. 13) Поки один студент відповідав, інший виконував індивідуальну роботу. 14) Доки завіса була опущена, в залі стояла тиша. 15) Тільки но співак з'явився на сцені, зал вибухнув бурхливими оплесками. 16) Як тільки буря вщухла, засяяло сонце і на морі стало зовсім тихо. 17) Як тільки вона вийшла з аудиторії, ми відразу закидали її питаннями. 18) Ми поїдемо знайомитися з містом, як тільки приїдемо до Гамбургу. 19) Як тільки закінчилась лекція, студенти відразу пішли в читальну залу. 20) Коли ви приймете ці ліки, то повинні відразу лягти в ліжко. 21) Перш ніж вручити випускникам дипломи, ректор сказав їм теплі слова, побажав успіхів у роботі й особистому житті.

6. Referieren Sie mündlich den Artike und nehmen Sie Stellung zum Problem:

Німецький першокласник

Моя дочка піде в німецьку школу тільки через рік, але я вже зараз починаю готуватися до цього важливого моменту. Я до сих пір пам'ятаю свої вступні випробування удома. А що повинен вміти і знати німецьку дитина, щоб бути "готовою"? Насамперед я звернулася з цим питанням до вихователів в дитячому саду, і їх відповідь мене, м'яко кажучи, здивував.

"Ви не повинні її вчити читати або писати! Навіщо? Цьому навчать у школі", – вигукнула одна з виховательок. – "По-перше, дитина буде нудьгувати на уроці, а по-друге, ви

можете її неправильно навчити, потім доведеться переучувати". Що ж робити? Я звикла, що діти в Україні приходять у школу і вже вміють не тільки читати, рахувати, але й знають напам'ять кілька віршів! А як готуватися до школи в Німеччині? Виявляється, на цей рахунок існує ряд рекомендацій, але всі вони спрямовані, на психологічний і моральний стан дитини, а не на рівень її інтелекту.

Вчимосся граючи. Німецькі педагоги вважають, що дитину спеціально готувати до школи не треба! У дошкільному віці вона вчиться через гру, наслідування, експеримент. Батьки можуть з дітьми малювати, читати вголос, грати в настільні ігри, вирізати з паперу, щось будувати ... Корисні ігри на уважність і на розвиток пам'яті, наприклад, гра "Ich packe in meinen Koffer".

Правила понад усе. У німецькому дитячому садку дитина вчиться тому, що так необхідно в школі: дотримуватися правил, спілкуватися з іншими дітьми, проявляти комунікабельність. Вона повинна вміти висловити свою думку і приймати інше судження, сказати "ні" і поважати чуже "ні". Велика увага приділяється здатності до емпатії, дошкільник повинен також вміти правильно сприймати і обробляти інформацію.

Діти не складаються тільки зі знань. Добре, якщо дошкільник може рахувати до 10. Для навчання рахунком вихователька мені порадила грати в пальчикові ігри, в ігри з предметами, давати дитині завдання порахувати сходинки або кроки. І не більше того. У Німеччині вважається, що окремі розрізнені знання не мають сенсу: який сенс у тому, що дитина може порахувати до 100, але не може правильно сказати, скільки тарілок потрібно поставити на стіл для чотирьох осіб. Хорошим тренуванням у математиці, на думку німців, служить гра в "Лего".

Навчання письма і читання – це цілком завдання початкової школи, а не батьків! Єдине, чого необхідно навчити дитину до школи, – це писати своє ім'я. Алфавіт вважається дуже складним для дошкільника, наполегливе

навчання йому може відбити у нього будь-яке бажання навчитися читати. Німецькі педагоги пропонують батькам дошкільнят лише грати зі звуками, наприклад, "Знайди в кімнаті предмети, які починаються на [o]".

А що ще? Сайт family.de перерахував деякі вміння, якими повинен володіти майбутній першокласник:

- чистити зуби;
- знати своє ім'я та адресу;
- кататися на велосипеді чи самокаті;
- малювати "портрет" (особа) людини;
- кидати і ловити м'яч;
- складати історії;
- самотійно одягатися і роздягатися, зав'язувати шнурки;
- проводити час на самоті (без комп'ютерів, відеоприставок і без "Мама, мені нудно!").

Автори статті додають, що майже всі необхідні знання і вміння діти набувають у дитячому саду: самотійно йти в клас, працювати у групі, слухати й розповідати про щось – більше в школі нічого й не потрібно!

У школу – з радістю! На думку німецьких педагогів, пройшли ті часи, коли діти повинні були до певного моменту знати весь алфавіт, вміти рахувати і т. п. Зараз у німецькій початковій школі велика увага приділяється тому, як дитина вміє самотійно вирішувати ті чи інші завдання. Кожному окремому школяреві на це потрібен різний час, тому в Німеччині немає нічого поганого в тому, що дитина залишиться на другий рік або, як тут кажуть, "повторить навчальний рік". У Німеччині завжди підкреслюється, що дитина – особистість, важливо не те, що вона вміє або не вміє до першого класу, а те, що у неї є бажання вчитися: "Якщо дитина йде в школу допитливо, відкрито і натхненно, значить, батьки все зробили правильно!" (<http://www.key-journal.com/2017/10/25/germania-nemeckij-pervoklashka/?yclid=957985662215421904>)

7. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Як насправді виглядають офіціантки на Октоберфесті

Октоберфест – це звичайно ж свято пива і гарних дівчат. З пивом ніби все зрозуміло, а ось стосовно пишногрудих офіціанток реальність іноді відрізнятися від очікуваного.

Перш за все хотілося б звернути увагу на те, що пиво вам може принести зовсім не офіціантка, а офіціант. Більш того, саме чоловіки тут працюють у переважній більшості, бо розносити величезні підноси з купою тарілок і 10-12 кружок пива дуже тяжко.

Проте навіть якщо вас буде обслуговувати дівчина, зовсім не факт, що вона буде молодою та гарною. Німеччина якось не славиться красивими жінками. Крім того, на цьому заході залишаються працювати якомога довше, тому що це доволі прибуткова справа. У зв'язку з цим офіціантці може бути і далеко за 30 років.

Команду складають представниці найрізноманітніших професій. Тут працюють лікарі, вчителі, секретарки тощо. Спеціально на час Октоберфесту вони беруть відпустку і трудяться по 12 годин за зміну.

І ще: офіціантки на святі пива є фактично приватними підприємцями. Вони купують пиво в броварнях, продаючи його з націнкою відвідувачам. Саме тому заробіток офіціантки цілком залежить від неї самої. В середньому за зміну одна особа розносить до 100 кружок пива, а у вихідні – до 300. Уявіть-но собі, як вони втомлюються після таких величезних підносів та після черг на кухні.

Про, звичайно, бувають на Октоберфесті й молоді симпатичні дівчата.

8. Referieren Sie mündlich den Artike und nehmen Sie Stellung zum Problem:

20 дивовижних фактів про Швейцарію

Уявлення про ту чи іншій країні не варто робити по рекламній брошурі або телепропаганди, найчастіше це породить стереотипи і помилки, які можуть виявитися далекими від реальності. Користувач твіттера stany.ch давно проживає в Швейцарії і бачить її зсередини. У своєму тренді він ділиться спостереженнями і пропонує поглянути на цю країну його очима. Розглянемо найцікавіше.

1. Власники собак, які проживають в багатоквартирних будинках, обов'язково повинні підрізати їм голосові зв'язки – після цього вони не можуть гавкати і, відповідно, не турбують сусідів; процедура безкоштовна.

2. Корів тут дуже люблять і створюють їм комфортні умови для життя, і молоко тут чудове, а автомати з його продажу на кожному кроці.

3. Тут їдять кішок. Смажена кішка дійсно є однією з найдавніших і традиційних швейцарських страв, які можуть з'явитися на різдвяному столі. Більш того, до смаженої кошатини іноді можуть подати «в комплекті» і м'ясо сенбернара. Мабуть, йдеться радше про традиції, що сягають своїм корінням у сиву давнину – у XIII ст., коли були закладені основи швейцарської держави.

4. Тут знаходиться найчистіше в Європі озеро – Боденське, з нього навіть можна пити, хоча риби стає все менше, бо їй нема чого їсти в такій чистій воді.

5. Думаєте, що швейцарський годинник – синонім точності? Ні, це швейцарські залізниці. З будь-якої частини країни в будь-яку ви доїжджаєте за максимально короткий період часу, розклад працює ідеально точно. Поїзда ходять максимум кожні 15 хвилин – спізнитися не страшно, встигнеш на наступний.

6. Швейцарці обожають референдуми. Вони проходять мало не кожні вихідні, і кожен вважає своїм обов'язком прийти і проголосувати. Всі питання вирішуються саме на них: від оптимальної довжини повідця собаки до податкової ставки по ПДВ. Але й тут працює пропаганда і активно просуває інтереси держави.

7. Швейцарці злопам'ятні – автор тренда випадково зачепив велосипед сусіда своїм, але тут же полагодив за свої гроші; в якості помсти 80-річний сусід поставив у себе на ділянці прожектор і направив оповідачеві у вікна.

8. У Швейцарії більше 20% всіх шлюбів укладаються з іноземцями. Ось тільки знайомляться місцеві жителі злегка своєрідно. До вас навряд чи підйдуть першими: не тому, що ви не подобаєтесь, а тому, що люди тут намагаються не порушувати особистий простір іншої людини. Чоловіки-швейцарці скромні по натурі і дуже стримані. Тому тут завжди вітається жіноча ініціатива.

9. Швейцарці часто хворіють на синдром емоційного вигорання на роботі, але успішно вирішують питання з психологами. Якщо вони ставлять вам такий діагноз, то на роботу ви виходите в пільговому режимі: півдня чи пів тижня (самі вибирайте). Триває таке роками. І хоча роботодавцю радості від цього мало, але нічого зробити не виходить.

10. Багато суїцидів. На мостах навіть страхувальні сітки натягнуті й плакати з проханнями задуматися про цінність життя. Дозволена евтаназія – тебе можуть легально "приспати", якщо ти дійсно дуже хворий і просиш про це.

11. Тут люблять наші вітчизняні "Ниви". Причому як фермери, так і міські жителі. Решта машин не люблять.

12. Більше 40% жителів орендують квартири. Набридає вид з вікна або сусіди – пора переїжджати.

13. Величезні ціни на все. Квиток на поїзд 120 км – 100 франків, разове відвідування спортзалу – 30 франків. Але й зарплати високі – 7500 франків середня зарплата. Наприклад,

швейцарець із середньою з/п зможе відвідати спортзал за 30 франків 250 раз у місяць.

14. Високі ціни поєднуються з величезними знижками 10 днів у місяць, коли продукти собі може дозволити буквально будь-який жебрак. А техніка та електроніка тут тож недорогі порівняно з рештою Європи. Ялинка на ж/д станції в Цюриху прикрашена кристалами Сваровські.

15. Комунальні платежі невеликі. Автор стверджує, що в місяць платить близько 47 франків, воду і електрику абсолютно не економить.

16. Швидко допомогу викликати коштує 700 франків, лише зрідка цей рахунок сплатить страховка. Іноді простіше померти.

17. Сюди (а конкретніше – в кантон Цуг) прагнуть багато світових компа-ній через дуже низькі податки. Найбільші вже не прагнуть, а мають тут головний офіс.

18. Армія Швейцарії – одна із найсильніших у світі. Мобілізувати всі сили вони можуть за дві доби, а у кожного військового дома є зброя. Щороку чоловіки до 55 років зобов'язані проходити тритижневі збори, оплачувані роботодавцем. При цьому швейцарці у війни взагалі не вв'язуються.

19. Магазили зі зброєю – на кожному кроці. Це країна з найбільшою кількістю одиниць зброї на душу населення, однак злочину з його використанням – велика рідкість. Навіть домівки на ніч не замикає ніхто. По-перше, ніби й так всього вистачає, по-друге, сумнівна ідея – лізти в будинок до людини, у якої майже напевно карабін під подушкою.

20. Громадянка Іраку, яка 20 років прожила у Швейцарії, не отримала громадянства через один-єдиний звук, який вона вимовила під час одного інтерв'ю, на якому вона 200 разів вимовила звук [e]. При цьому у жінки є робота і диплом, який підтверджує знання мови. Також є інформація, що вона здала іспит на знання географії, національних особливостей і політики Швейцарії. У зв'язку з такою ситуацією жінка подала в суд через дискримінацію і запису співбесіди без її згоди.

1.3. ZUSATZÜBUNGEN: "FILMKUNST", "KAUSALSATZ"

9. Bilden Sie Sätze mit kausaler, konsekutiver und finaler Bedeutung:

- das Zimmer abschließen allein sein.
- Er schloß das Timmer ab, **weil** er allein sein wollte.
- Er schloß das Zimmer ab, **damit** er allein sein konnte (**um** allein sein **zu** können).
- Er wollte allein sein, **so dass** er sein Zimmer abschloß (**deshalb** schloß er sein Zimmer ab).
- ihn einladen Freude machen
- Pause machen sich entspannen
- Überstunden machen mehr verdienen
- zum Flohmarkt gehen die Zeit totschiagen
- sich voll einsetzen die Übersetzung abliefern
- Laut und deutlich sprechen ihn verstehen
- ein Unternehmen gründen einen Kredit aufnehmen

10. Übersetzen Sie die Nebensätze ins Deutsche:

1) Оскільки у Гамбурзі в будь-який час може похолодати, müssen wir warme Kleidung mitnehmen. 2) Спектакль йому зовсім не сподобався, так що er ging bereits vor Schluß der Vorstellung. 3) Оскільки в його вікнах горіло світло, wußte ich, dass er zu Hause war. 4) Er verließ den Saal, тим паче, що він мало що розумів у темі розмови. 5) У тропіках трапляється {auftreten} малярія, так що vor der Reise eine Schutzimpfung zu empfehlen ist. 6) Schade, dass du keine Pfirsiche mitgebracht hast, адже я їх так люблю. 7) Er erhielt die Stellung, будучи єдиним спеціалістом серед пошукачів {Bewerber}. 8) Er kam gerne in die Stadt zurück, адже зі студентських років там йому був дорогий кожен куточок. 9) Він не дуже довіряв своєму здоров'ю, так що er fürchtete sich sehr vor dieser Seereise. 10) Ich habe die letzte Nacht durchgearbeitet, щоб вчасно здати курсову роботу. 11) Seine Mutter kommt kaum noch

in die Stadt, хоча автобуси ходять добре. 12) Сили суперника явно здавали {nachlassen}: der Sportler gewann immer mehr Vorsprung. 13) Ich möchte heute zu Hause bleiben, тим паче, що мені потрібно ще попрацювати.

11. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Derrick

"Інспектор Деррік" (1974 – 1998) – культовий німецький кримінальний телесеріал (25 сезонів) з Хорстом Таппертом і Фріцем Веппером у головних ролях, де інспектор мюнхенської поліції Штефан Деррік разом зі своїм помічником Кляйном розслідують заплутані кримінальні справи.

Серіал багато в чому відрізняється від інших йому подібних. Тут немає ні кривавих дій, ні суперменів, ні фатальних кра-сунь, ні інших "обов'язкових" атрибутів, але це й привабливо.

Деррік у виконанні Хорста Тапперта – немолода, спокійна, досвідчена людина, в якій відчувається надійність і твердість характеру. Неквапливо крок за кроком, він розслідує хитро-сплетіння непростих кримінальних справ. До нього відчуваєш симпатію. Напарник Дерріка Кляйн у виконанні Фріца Веппера теж досить гарний. Так само в серіалі побувало чимало зараз добре відомих акторів – таких, як Хорст Франк, Ханнс Цішлер, Клаус Марія Брандауер, Рюдігер Фоглер і багато інших.

Сценаристи теж не підкачали, нехай іноді й піддавалися політичній кон'юктурі. На початку 90-х років вони почали «впихати» сюжети за участю осіб з соцтабору, який розпався. Але для майже трьохсотсерійного марафону відпрацювали сценаристи просто здорово.

Тепер про сумне. Чомусь тільки зараз, після смерті Тапперта, стало відомо, що у 1943 році він служив у танковій дивізії СС «Мертва голова», сумно відомої своїми звірствами на території СРСР. Невже актор, який створив образ надійного, людяного комісара поліції, людини, якій чуже насильство, був нацистським злочинцем? Не хочеться в це вірити. Може, права

його офіційна біографія, де опис участі Тапперта у війні обмежується тим, що він був санітаром в одному зі з'єднань вермахту на Східному фронті?

Як би там не було, а серіал класний, і може бути своєю акторською майстерністю, створенням образу позитивного героя, яким милувалися глядачі більше 100 країн протягом 24 років, Хорст Тапперт хоча б частково замолив свої гріхи.

1.4. ZUSATZÜBUNGEN: "REISEN", "RELATIVSATZ"

12. Vervollständigen Sie die folgenden Sätze:

- 1) Ich habe den Studenten nicht gesehen, dessen .....
- 2) Dem Rat, den ....., kann ich unmöglich folgen.
- 3) Das Theaterstück, welches ....., hatte Erfolg.
- 4) Die Hoffnung, daß ....., gab er nicht auf.
- 5) Das Gefühl, ..., wollte ihn nicht verlassen.
- 6) Die Frage, wie ....., ist schwer zu beantworten.
- 7) Langsam näherten wir uns dem Haus, wo/in dem .....
- 8) Den Studenten, dessen ....., habe ich eben gesehen.
- 9) Es war das Beste, worüber .....
- 10) An den Tagen, da ....., machte er lange Spaziergänge.
- 11) Ich konnte manches, was ....., nicht begreifen.
- 12) Du, der ....., kannst die Konferenz nicht einfach verlassen.
- 13) Sie nennen Israel das Land, ... Milch und Honig fließt.

13. Übersetzen Sie die Nebensätze ins Deutsche:

1) In diesem Jahr beging unsere Universität ihr turnusmäßiges Jubiläum, про що писали всі мі які газети. 2) Mittelpunkt des universitären Fests war das Festival «Studentisches Kunstschaffen», що хвилювало всіх, причетних до університету. 3) Igor Volkov verfaßte zu diesem Anlaß einen Gedichtzyklus, чим несласанно здивував увесь курс. 4) Seine Gedichte wurden der bevorstehenden Aufführung zugrunde gelegt, чим були зацікавлені як студенти,

так і викладачі. 5) Bei der Aufführung wurde über unsere Universität gesprochen, що викликало жвавий інтерес серед студентської молоді. 6) Igor übertrug seine Eindrücke von Parlamentsdebatten auf unsere universitäre Wirklichkeit, що тримало у напрузі весь зал для глядачів. 7) Der Programmleiter hatte ein glückliches Arrangement getroffen, що також сприяло успіхові спектаклю. 8) Die Laienkünstler spielten wunderbar, чим здивували і приємно вразили глядачів. 9) Alles in allem verlief dieses Festival des künstlerischen Laienschaffens spannend und interessant, про що довгий час говорили в університеті.

14. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Приголомшливий острів Південний Гоулберн

Острови Goulburn розташовані в Арафурському морі біля північного узбережжя Австралії. Серед численних островів архіпелагу найбільшими є два – Північний Гоулберн і Південний Гоулберн. І якщо перший нічим не примітний, то другий лінгвістично просто унікальним: на ньому проживають близько 300 осіб, які говорять на дев'яти мовах!

І якщо в багатьох інших схожих місцях мови поступово змишуються, інтегруються та вимирають, то з островом Південний Гоулберн такого не сталося. Навпаки, тут кожен пишається своєю мовою, а розмова на мові іншої групи вважається порушенням місцевих правил і викликає осуд

Населення острова використовує сім мов корінних народів регіону. Крім цих семи, на острові проживають носії англійської та креольського мов (суміш англійської та місцевих говірок).

На острові є кілька громад, кожна з яких говорить своєю мовою, а найбільш поширеними є Маунг і йолунгу-Матх. І хоч при цьому майже всі розуміють мову сусідів, говорити на ній вони ніколи не будуть, бо це вважається неприйнятним. Така ситуація отримала серед лінгвістів назву "пасивна багатомовність". Крім цього австралійського острова, вона трапляється ще в кількох місцях на планеті.

Оскільки населення острова Південний Гоулберн невелике, то тут досить часто трапляються змішані шлюби. При цьому спостерігається вражаюча картина: кожен з подружжя продовжує розмовляти своєю рідною мовою, але розуміє іншого. Якщо островитянин належить до громади Маунг, то він так і буде говорити тільки на Маунг – незалежно від того, в якій сім'ї він буде жити. Як правило, діти, народжені в таких шлюбах, вибирають в якості рідної мову свого батька.

Дослідники пов'язують цей феномен з громадськими правилами, поширеними на острові. Адже кожній мовній групі людей належить свій земельний наділ, який є власністю громади, тому для остров'ян так важлива мовна унікальність.

16. Referieren Sie mündlich den Artike und nehmen Sie Stellung zum Problem:

Єва із Дюссельдорфа і з С-Петербурга

Мене звуть Єва. Мені 28 років, 14 із них я прожила в Німеччині, у Дюссельдорфі. Переїхала туди в 14 без знання мови, без друзів і знайомих. Там вчилася, працювала, закохувалася, зачаровувалася та розчаровувалася. У 2018, прямо перед Новим роком, я повернулася в Санкт-Петербург, вийшла заміж. І, знаєте, мені є чому радіти і про що шкодувати. Проживши вже майже рік у Росії, я порівнюю своє життя тут і там, і різниця між країнами очевидна.

У Німеччині нудно, особливо по вихідних. Люди всі замкнуті, з ними дуже складно дружити. Щоб зустрітися і просто попити кави, потрібно домовлятися за пару тижнів.

Всі знають про те, що німці люблять економити. Це правда. Одного разу у мене зламалася блискавка на куртці, вітчим не дав ні копійки на ремонт, і всю зиму я проходила нарозхрист. Гроші всі були у нього.

Практично в кожному будинку економлять воду. У СНГ обов'язково споліскують з посуду засіб для миття, у Німеччині ж так роблять далеко не всі. По-перше, економії заради, а по-

друге, вважається, що призначене для миття посуду шкідливим бути не може. На мене на роботі лаялися, що я мию "поросійські".

У Німеччині дуже багато біженців. Багато з них творять що хочуть абсолютно безкарно.

Будь-які питання вирішуються тільки за допомогою паперових листів. Захочеш, наприклад, банківську карту відкрити – чекаєш п'яти листів. У 1-у – вітання банку, у 2-у – номер карти, в 3-у – доступ до особистого онлайн-кабінету, в 4-у – ПІН-код, у 5-у – сама карта. Поки все отримаєш, тиждень пройде. Захочеш на роботу влаштуватися – йдеш купуєш папки для резюме, робиш титульний лист з контактною інформацією та фотографією, мотиваційний лист, рекомендаційні листи з попередніх місць роботи, копії дипломів і сертифікатів. І ці папки розсилаєш роботодавцям.

У Німеччині законом захищені тварини, є навіть юристи, які відстоюють їх інтереси. Цього в СНГ дуже не вистачає, прикро, що всякі шкуродери (Tierschänder) майже безкарно чинять свої чорні справи.

У Німеччині добрі можливості для кар'єрного зростання, керівництво налаштоване на довгострокову співпрацю і оплачує навчання працівників. У СНГ, як мені сказали, таке практикується мало де.

У німецьких держслужбах ставлення до відвідувачів ввічливе, приходять туди за записом у певний час. У Росії я вже зіткнулася з нахабством і хамством. Від настрою співробітника залежить результат справи.

Міста в Німеччині не так жахливо заповнили машини, а тут вони повсюди. Взагалі на німецьких дорогах відчуваєш себе безпечніше.

Оренда квартир у Німеччині краще організована, тому житло і не купує ніхто. Роби ремонт який хочеш, меблі став які хочеш, гроші за оренду з картки списуються щомісяця, і ніякі господарі не докучають. І прописатися можеш сам – просто піти

зі своїм договором оренди.

Взагалі, не дивлячись на всі плюси і мінуси життя в обох країнах, на події, які відбувалися в житті, я розумію, що неважливо, в якій країні ти знаходишся. Важливо, які люди тебе оточують.

У Німеччині все складалося не так, як я хотіла, через те, що люди навколо були не ті. Починаючи з вітчима і закінчуючи самотністю у вихідні через відсутність близьких друзів. Звичайно, може, проблема і в мені. Але, знаєте, в Санкт-Петербург приїхала та ж я. І в житті все налагодилося.

1.5. ZUSATZÜBUNGEN: "MUSIK", "KOMPARATIVSATZ"

17. Vervollständigen Sie die Sätze. Achten Sie auf die Konjunktiv!

- 1) Christian tat so, als {sein} er taub.
- 2) Ulrich redete, als ob er alles {wissen}.
- 3) Seine Augen glänzen so, als {sein} er krank.
- 4) Björn ging vorbei, als wenn er mich nicht {sehen}.
- 5) Katharina tut so, als {können} sie nicht weiter arbeiten.
- 6) Viktor ein Gesicht, als wenn er sehr unglücklich {sein}.
- 7) Alexander benahm sich, als {wohnen} er allein im Haus.
- 8) Tanja spricht so deutsch, als ob sie eine Hannoveranerin {sein}.
- 9) Max führt ein Leben, als ob sein Geld nie ein Ende haben {können}.

18. Formen Sie die Nebensätze in irrealen Komparativsätze um:

- 1) Der Urlauber prahlte so, wie einer, der die ganze Welt bereist hat.
- 2) Der alte Onkel hat sich um seinen Neffen gekümmert wie ein Vater.
- 3) Sie benimmt sich wie eine verwöhnte Göre.
- 4) Sie sprach über ihre eigene Schwester, wie über ihren ärgsten Feind.
- 5) Der Junge machte ein unschuldiges Gesicht wie jemand, der keiner

Fliege etwas zuleide tun kann. 6) Das Kind schrie bei jedem Löffel Suppe wie jemand, dem man Gift einflößen will. 7) Die Mutter schalt die Kinder, aber sie haben die Fensterscheibe nicht zerschlagen.

8) Monika isst so wenig. Sie wird wohl krank sein. 9) Walter sieht zufrieden aus. Er dürfte eine gute Nachricht bekommen haben. 10) Peter hat heute nicht zu Mittag gegessen. Er wird sicher sein Geld schon ausgegeben haben. 11) Im Haus ist es so still geworden. Die Gäste werden wohl nach Hause gegangen sein. 12) Die Bücher des Studenten sehen so neu aus. Er hat sie wohl noch gar nicht gelesen? 13) Die Schüler arbeiten so eifrig im Garten. Das Baumpflanzen dürfte für sie ein Fest sein.

19. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Helene Fischer – зірка німецького шлягеру

Хелена Фішер (народж. Елена Петровна Фишер) – німецька співачка російського походження, є сьогодні найпопулярнішою та найбагатшою виконавицею шлягерів у Німеччині. Вона народилася 5 серпня 1984 року в Красноярську в сім'ї вчителів (мати – росіянка, батько – німець із родини російських німців, висланої в 1941 р. до Сибіру).

У 1988 року Фішери емігрували в Німеччину, оселившись у Вьоленштайні в землі Райнланд-Пфальц. Там Олена закінчила школу, продовжуючи навчання в музичній школі у Франкфурті-на-Майні, де її й помітив відомий музичний менеджер Уве Кантак. Так почалася кар'єра співачки.

Дебют Хелени на сцені відбувся у травні 2005 р в одній із програм ZDF. Це був дует зі співаком Флоріаном Зільберайзенном, який згодом став її цивільним чоловіком на добрий десяток років.

З 2006 по 2012 р. Хелена видала п'ять альбомів. Шостий вийшов у 2013 р. під назвою "Farbenspiel". Платівка стала справжньою музичною сенсацією і була продана в кількості 2.350.000 екземплярів, отримавши в Німеччині десятикратну, в Австрії – 18-кратну, а в Швейцарії – 4-кратну платинову серти-

фікацію. Альбом виявився переломним в кар'єрі Хелени Фішер, його успіх закріпив за співачкою звання "королеви шлягеру".

На підтримку диска по містах Німеччини, Австрії та Швейцарії був проведений концертний тур, який розпочався восени 2014 року і отримав назву "Farbenspiel Live". Наймасовішим виступом стали літні концерти Хелени Фішер на Олімпійському стадіоні в Берліні. На концертах вона нерідко виконує російські та українські пісні.

Нещодавно Хелена Фішер записала в Англії альбом "Weihnachten". Диск містить 18 німецьких різдвяних пісень і 17 англійських різдвяних хітів.

З 2011 року Хелена є ведучою щорічного різдвяного шоу "Die Helene Fischer Show", яке транслюється ввечері в день католицького Різдва 25 грудня. У концертах беруть участь німецькі співаки, актори, інші відомі персони, а також світові знаменитості.

1.6. ZUSATZÜBUNGEN: "MODE", "MODALSATZ"

20. Was würden Sie verwenden – wobei, während oder indem?

1) Die Dame des Hauses sieht die Nachrichten im Fernsehen, _____ der Braten im Backofen verbrennt. 2) Ihre Augen glänzten wie im Fieber, _____ ihr sonst so hübscher Mund die zusammengebissenen Zähne zeigte. 3) Der Opa döst in der Ecke, _____ die Gäste sich angeregt unterhalten. 4) Der junge Mann bietet seiner Begleiterin ein Glas Wein an, _____ er sanft ihre Hand erfaßt. 5) "Sie sind mein Ideal", sagte er ganz ernst, _____ er die junge Dame liebevoll ansah. 6) Sie sah ihn verwundert an, _____ sie automatisch "Zum Wohl" sagte. 7) "Jetzt hören Sie mal zu", erwiderte sie, _____ ihr Glas absetzte. 8) Nach der Statistik ist der liebste Platz des Deutschen sein Sofa (23 %), _____ auf Platz zwei der Garten und der Fernsehsessel mit jeweils 14 % folgen. 9) Kevin spielte mit den Kätzchen, _____ er ein Stück Schnur vor ihrer Nase

hin und her baumeln ließ. Man kann selbst einen wilden Bullen bändigen, ____ man ihm einen Ring durch die Nase zieht und ein Seil daran befestigt.

21. Ergänzen Sie die folgenden Sätze, indem Sie sie ins Deutsche übersetzen.

1) Erst nach drei Tagen gelang es mir, sie ausfindig zu machen, при цьому не сталося нічого особливого. 2) Und so stand ich hinter ihr, а вона моєї появи не помітила. 3) Не промовивши жодного слова, warfen wir uns in die Arme. 4) Langsam rollten Tränen über ihre Wangen, но она их не відчувала і не змогла їх витерти. 5) Wir verließen dieses Hotel, а нічний портєс цього і не помітив. 6) Durch einen grauen Morgen schleppten wir uns hin, не зустрівши жодної живої душі і не знаючи, куди. 7) Wir gingen langsam hin, при цьому я не випускав її із своїх рук. 8) Не помнячи себя, gelangten wir zu unserem Haus. 9) Vergebung, Freude und Erleichterung verflossen miteinander, при цьому ми їх не розрізняли.

22. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

У Парижі показали останню колекцію Карла Лагерфельда

У Парижі (Франція) завершився тиждень моди. Останній день почався з самого очікуваного показу цього сезону – осінньо-зимової колекції Шанель 2019-2020. Її створенням займався до смерті Карл Лагерфельд. Нагадаємо, що 85-річний дизайнер помер 19 лютого 2019, і багато шоу мод цього тижня так чи інакше були присвячені його особистості та творчості.

Показ Шанель відкрився хвилиною мовчання на честь покійного креативного директора Шанель. Відзначимо, що його посаду зайняла Вірджіні Віар, яка довгий час працювала помічницею Карла і також брала участь у створенні останньої колекції Лагерфельда.

Для показу Гран-Пале (Великий палац) перетворили в засніжене село в Альпах з невеликими шале.

На подіум вийшли моделі в твідовий костюмах з широкими

брюками, пальто в підлогу і капелюхах. Твід в колекції був різного забарвлення – від традиційного для "Шанель" чорно-білого, молочного, червоно-синього до принта в "гусячу лапку".

Показ проходив без трауру – моделі посміхалися й аплодували, виходячи на подіум у сукнях і картатих плащах на фоні декорацій засніжених дерев і гір.

Завершився показ виходами моделей в абсолютно білих вбраннях – білосніжних пальто, куртках, брюках і сукнях з оборками. Один із цих образів продемонструвала 44-річна актриса Пенелопа Крус, яка вийшла з білою розою в руках. Відзначимо, що з будинком Шанель вона співпрацює вже не перший рік.

У фіналі показу включили запис з голосом Карла Лагерфельда.

23. Referieren Sie mündlich den Artike und nehmen Sie Stellung zum Problem:

Чому жінкам треба носити саме спідниці, а не брюки

Енергетика – дуже тонка річ, і з нею треба вміти поводитися. За допомогою одягу ви можете зберігати свої найкращі якості. Тому жінкам рекомендується носити спідниці.

Спідниці і сукні, мабуть, найчудовіша частина жіночого гардеробу. Традиційно вони виділяють представниць прекрасної статі. Релігії нерідко забороняють жінкам носити чоловічий одяг, і навпаки, чоловікам – жіночий. Це пояснюється особливостями жіночої енергетики, яку можна протиставити чоловічій. А це означає, що штани щонайменше бажано вилучити з гардеробу. А разом із ними джинси і футболки. Чому ж варто носити спідниці і сукні, якщо не брати до уваги лише релігійні традиції?

Жіноча енергетика: чим погані штани? Штани – це частина чоловічого гардеробу. Тому з погляду енергетики, припиняючи носити спідниці, жінка поступово втрачає все те, що робить її жінкою. Можна сказати, у вас з'являються чоловічі риси характеру: твердість, владність, брутальність і навіть розв'язність. І навпаки, варто лише вдягнути спідницю й одразу

можна відчути в собі ніжність і м'якість.

За чоловічу енергетику відповідає планета Марс, а за жіночу – Місяць і Венера. Одяг допомагає збирати ваші природні якості, які підкреслює ваша планета, і зберігати необхідний внутрішній баланс. Це важливо, оскільки так ви підтримуєте у вашому організмі все, аж до репродуктивних функцій.

Найчастіше, одягаючись у штани, жінки дещо менше стежать за собою. Це не дуже добре з погляду енергетики. Адже організмові потрібно те, на що він налаштований. Гарні манікюр і педикюр, доглянуті ноги і акуратний, підкреслюючий красу макіяж дозволять жіночим енергетичним потокам вільніше циркулювати у вас.

Чому слід носити спідниці й сукні. Найвдаліше у спідницях і сукнях – це їхня форма. Адже завдяки подолу вони ніби окреслюють навколо вас коло. Колу завжди приписували захисні функції. Погодьтеся, це теж говорить про те, що представниці прекрасної статі мають носити саме спідниці. Спробуйте для експерименту спитати про одяг чоловіків і хлопців: більшість із них скажуть, що їм дуже подобається, коли жінка одягнена в спідницю чи сукню. Жіночий одяг робить представниць прекрасної статі більш привабливими і бажаними. Як наслідок, до вас захочуть гарно залицятися і про вас будуть піклуватися.

До сукні й спідниць найчастіше взувають високі підбори, добирають прикраси та інші аксесуари. Ваша зовнішність набуває надзвичайної жіночності. Це означає, що й презентувати себе ви будете відповідним чином: тримати поставу, стежити за мовою і поведінкою. Що вже говорити про ходу: вона набуває граційності.

Проте орієнтуватися слід на себе. Одяг відбиває ваш характер і ваш настрій. У деяких ситуаціях брюки можуть бути вигіднішими і доцільнішими. Все ж таки йдеться про ваш смак. До того ж, для підтримання вашої енергетики достатньо носити спідниці й сукні частіше, ніж штани. Тоді ви підтримуватиме свій баланс хоча б на середньому рівні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Німеччина – європейськими мовами

2.1. ZUSATZÜBUNGEN: "MENSCHEN", "KONZESSIVSATZ"

24. Überlegen Sie die folgenden Konstruktionen in Konzessivsätze.

- 1) Trotz seiner eisernen Nerven war auch Viktor ganz verstört.
- 2) Du machst dumme Witze, wo doch alles eher zum Heulen ist.
- 3) Der Mond war immer noch nicht da. Über der Lichtung im Wald lag

jedoch ein ungewisses Licht. 4) Er wurde plötzlich sehr aufgeregt, ohne daß ein Anlaß gegeben war. 5) Das Gerücht ist blind, aber es läuft schneller als der Wind. 6) Er gab sich betont leutselig, in der Branche hatte er jedoch den Ruf eines gewissenlosen Maklers. 7) Er arbeitet völlig professionell, nur darf er den Gewinn nicht für sich behalten. 8) Er sprach weiter, ohne daß ihm jedoch jemand zuhörte. 10) Schweden und die Schweiz sind neutrale Länder, die aber trotzdem Waffen produzieren und exportieren. 11) Die Gerechtigkeit ist oft krank, aber sie stirbt nicht. 12) Das ist in der Theorie faszinierend, in der Praxis aber ohne Bedeutung. 13) Das Buch glitt dem Großvater von den Knien, ohne daß er sich bewegt hatte. 14) Wenn du ihn so liebst, warum läßt du ihn dann immer noch warten? 16) Es war eine kurze Meldung, die Philipp jedoch sehr nachdenklich den Hörer auf die Gabel legen ließ.

25. Übersetzen Sie ins Deutsche.

1) Peter hat seine Prüfung gemacht, хоча він був у ненайкращій формі. 2) Як він не напружувався, die Logik wollte ihm heute nicht von der Hand gehen. 3) Що б він не розповідав професору, vermochte er keine zusammenfassende Theorie aufzubauen. 4) Скільки б фактів він не наводив, ohne eine ausreichende Theorie waren sie kaum wertvoll. 5) Як би не був професор втомлений його «акробатикою» – Peter wurde nicht abgewiesen. 6) Скільки б студентів професор не приймав за день, trotzdem wird er nie nervös. 7) Що б не говорили про Петра, seine Vorliebe für Sprachen und Philologien war echt. 8) І якщо він навіть склав іспити не кращим чином, so hat er doch bestanden. 9) Яким би важким не було навчання в університеті, Peter muß es doch abschließen.

26. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Patrick Süskind

Патрік Зюскінд виріс у невеликому баварському містечку

Гольцгаузен. Кар'єра його розпочалася з роботи журналіста, одночасно він вивчав середньовічну та новітню історію в Мюнхенському університеті імені Людвіга Максиміліана. Пізніше вчився у Франції, щоб покращити свої знання французької. У подальшому вивчав англійську, іспанську, латинську і грецьку мови.

Його батько, Вільгельм Емануель Зюскінд, – письменник, перекладач, журналіст, мати – вчителька фізкультури, старший брат Мартін Е. Зюскінд працює журналістом. Крім того, батько Патріка Зюскінда був відомий своєю гостинністю й своїми «чайними вечорами», на яких малий Патрік, розважаючи гостей, мав демонструвати гру на піаніно.

Патрік Зюскінд у своїх творах знову й знову повертається до теми мистецтва, становлення генія і його катастрофи.

Патрік Зюскінд майже не дає інтерв'ю, не виступає на публіці та навіть відхилив декілька нагород, які йому були присуджені за досягнення в області літератури. Він навіть не з'явився на світову презентацію екранізації його роману «Запахи» у вересні 2006 р. у Мюнхені. До того ж, офіційно в цілому світі є тільки три його фотографії.

Патрік Зюскінд проживає зі своєю супутницею життя Тетяною Граф і спільним сином Якобом переважно в Мюнхені.

27. Referieren Sie den Artikel. Nehmen Sie Stellung zum angeschnittenen Problem:

Німцям забороняють бути патріотами

Статистика, зібрана Інститутом соціальних досліджень Алленсбаха, показала, що тільки 18% німців вірять в те, що в їхній країні можна вільно висловлювати свої думки. У міфі про західну свободу слова почала розчаровуватися найдисциплінованіша нація Євросоюзу.

Сьогодні в ФРН діють найжорсткіші у всій Європі закони, що обмежують свободу слова. Тут і реальні тюремні терміни за заперечення Холокосту, і кримінальні справи, що регулярно

порушуються за неполіткоректні пости в соціальних мережах.

Німцєві сьогодні вже якось непристойно захоплюватися музикою Вагнера або творами Ніцше. Не витримують режиму сучасної толерантності навіть Гете і Томас Манн. Свята типу "Октоберфест" стають розвагою для туристів, недоречно виглядає захоплення історією своєї країни, підозріло – походи по музеях. Ну а надягати національні костюми у свята – це взагалі доля відсталих селян з баварських чи австрійських сіл.

Багато громадян Німеччини вважають, що потрібно дотримуватися граничної обережності, висловлюючись публічно. Цікавий список табуєваних тем, складений учасниками опитування. Його очолюють міркування на теми ісламу та мусульман. Однією з новітніх табуєваних тем став патріотизм. Громадяни живуть в наростаючому страху того, що при позиціонуванні себе патріотами їх вважатимуть вкрай правими.

Дискусії про свободу слова особливо загострилися після прийняття в Німеччині закону, що регулює висловлювання в соцмережах (з 1.01.2018). Сьогодні соцмережі закривають у Німеччині по кілька тисяч акаунтів на місяць. Помітний внесок у боротьбу зі свободою слова вносить і закон про захист молоді. Практика його застосування – це вже класична цензура у формах, що близько нагадують пізньорадянський Главліт.

Східні німці гостро усвідомлюють парадоксальність свого становища. Позбувшись соціалістичної цензури, вони потрапили в царство нових заборон. Так, літній проповідник Тео Леман скаржиться: "Моторошно дратує, що сьогодні кожне слово доводиться обмірковувати наперед. Це шкодить вільним вираженню думок, поселяє в суспільстві неймовірний страх. Ніхто не ризикує висловлюватися відверто".

Двозначність у країнах "еталонної" демократії (Muster-) досягло вже оруелівського рівня. "Кухонна" свобода слова в поєднанні з публічним лицемірством починає обурювати навіть до всього звичних громадян Німеччини.

2.2. ZUSATZÜBUNGEN: "STÄDTE", "REALER KONDITIONALSATZ"

28. Gestalten Sie Kurzdialoge, indem Sie die Repliken Ihres Gesprächspartners wiederholen.

1) nicht zum Unterricht kommen — krank sein.

A:→ **Sollte** ich nicht zum Unterricht kommen, so /dann bin ich krank.

B:→ Gut. **Wenn** du nicht zum Unterricht kommst, so /dann bist du krank.

2) nächste Woche Urlaub bekommen — auf die Krim fahren.

3) nächste Woche nicht zu Hause sein — dich bitten, die Blumen gießen.

4) bis 21 Uhr nicht anrufen — morgen allein nach Eisenach fahren.

5) die Haustür verschlossen — der Schlüssel, bei Nachbarn sein.

6) sich vorher nicht noch einmal sehen — schon jetzt schönes Wochenende wünschen.

29. Übersetzen Sie ins Deutsche die Ratschläge von Prof. Roth, Psychologe an der Pädagogischen Hochschule Freiburg.

Prof. Roth: "Ein Kind braucht eigentlich kein Spielzeug. Das setzt aber voraus, dass es eine anregende Umwelt hat: Baumhäuser, Bäche, Wiesen. Da die Stadtkinder draußen kaum spielen können, brauchen sie Spielzeug. Aber so wenig wie möglich".

1) Kauf eines Spielzeuges: Якщо Ви купуєте іграшки, sollte man darauf achten, dass das Kind seine Phantasie entfalten kann. 2) Das Kind soll Bezug zum Spielzeug haben: Якщо дитина бачить, наприклад, пожежну частину — es kann mit der Spielzeugfeuerwehr Emotionen ausleben. 3) Kinder lieben Systeme:

Якщо дитина любить гратися з Барбі, so kann man ihm das Barbie-Bad oder das Campingauto schenken. 4) Man muss den Willen des Kindes respektieren: Якщо дитині забороняють купувати пістолет, dann ist das Kind benachteiligt. 6) Unterbindung der Wünsche: Якщо у дитини пригнічуються бажання, dann gibt es Probleme. 7) Можу сказати з усією відповідальністю: Якщо хлопчик хоче мати ляльку, dann soll er sie haben. 8) Kinder und PC: Якщо в життя входить комп'ютер, dann können Sie Spielzeugregale lichten, aber nur gemeinsam mit dem Kind. 9) Pubertät und Spielzeug: Якщо ваш син прогайнує (verscherben) на базарі свій плеймобіль, so kann er sich für das Geld «Playboy» kaufen. (Nach: «Stern, 52/96).

30. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Запоріжжя

Запоріжжя – місто металургів, енергетиків, машинобудівників, хіміків, науковців і студентів. Місто, розташоване на обох берегах Дніпра, має 30км у довжину і 25 км в ширину.

Однією з найвідоміших природних красунь є оспівана в легендах Хортиця, різноманітний рослинний і тваринний світ якої, а також ландшафти, мальовничі скелі та піщані пляжі вражають будь-яку уяву.

Історія Запорізького краю пов'язана з багатьма народами та етносами. Так, на цій території проживали скіфи (IVст.до н.е.), сармати (II ст.н.е), готи (II-IVст. н.е.) та слов'яни (IX-XIII ст.н.е.). На початку XVI ст. нової ери на дніпровських порогах поселилися козаки.

Власне Запоріжжя було засноване в 1770 р. як військова фортеця, що поступово перетворилася у велике індустріальне місто, яким воно є й дотепер. Справжня ж його історія починається зі спорудження в 1936 р. гідроелектростанції "Дніпрогес". Потім сюди додалися алюмінієвий і металургійний комбінати, а також завод феросплавів.

Сьогодні Запоріжжя є важливим промисловим, науковим і

культурним центром України. Тут діють п'ять вузів, розгалужена мережа закладів спеціальної та середньої освіти, численні бібліотеки, палаци культури, кінотеатри і медичні заклади. Місто має музично-драматичний театр, філармонію, цирк і ляльковий театр. Місто вирізняється також своїми широкими проспектами, гарними площами, парками та скверами.

2.3. ZUSATZÜBUNGEN:

"SPRACHEN", "IRREALER KONDTIONALSATZ"

31. Formen Sie die folgenden Sätze in irrealer Konditionalsätze um.

1) Ich wäre gerne nach Wien geflogen, aber die Zeit war so knapp → Ich **wäre** gerne nach Wien **geflogen**, wenn /falls die Zeit nicht so knapp **gewesen wäre**. 2) Ich hätte ihn gerne besucht, aber ich habe keine Zeit gehabt. 2) Ich wäre rechtzeitig gekommen, aber mein Zug hatte Verspätung. 3) Wir hätten uns gerne die Aufführung angesehen, aber die Karten waren ausverkauft. 4) Ich hätte die Novelle gern gelesen, aber ich konnte sie nirgends bekommen. 5) Evelyn hätte gerne an der Wanderung teilgenommen, aber ihr Freund war erkrankt. 6) Meine Arbeit wäre besser gewesen, aber ich konnte mich nicht genügend vorbereiten.

32. Formen Sie die negativen kausalen Satzreihen in irrealer Konditionalsätze um.

1) Ich war nicht imstande, deshalb habe ich Anton nicht helfen können → Ich **hätte** Anton so gerne **geholfen**, wenn ich dazu imstande **gewesen wäre**. 2) Ich bin zu spät aufgestanden, deshalb ist alles schiefgegangen. 3) Mein Mann hat im Juli keinen Urlaub bekommen, deshalb sind wir nicht nach Spanien gefahren. 4) Ulrich hatte kein Handwerk erlernt, deshalb hat er die notwendige Installation nicht selbst ausführen können. 5) Petra hat nicht an

unseren Erfolg geglaubt, deshalb hat sie sich nicht für uns eingesetzt.

6) Ich bin nicht Direktor geworden, deshalb habe ich die erforderliche Umstrukturierung nicht vornehmen können. 7) Es war schon spät, deshalb sind wir nicht im Park spazierengegangen.

33. Bilden Sie aus den Satzpaaren irrealer Konditionalsätze – einmal potential, einmal abgeschlossen.

1) Es ist zu weit. Ich gehe nicht zu Fuß .

→ *Wenn es nicht so weit **wäre**, **würde** ich zu Fuß **gehen**.*

→ ***Wäre** es nicht so weit **gewesen**, **wäre** ich zu Fuß **gegangen**.*

2) Die Arbeit gelingt ihm. Wir freuen uns darüber. 3) Die Vorträge sind interessant. Ich schreibe sie alle mit. 4) Es ist in diesem Sommer nicht warm. Ich fahre nicht ins Gebirge. 5) Er hört aufmerksam zu. Er kann die Argumentation nachvollziehen. 6) Peter ist ein Nachtmensch. Er kann sich tagsüber nur schwer konzentrieren. 7) Ich habe schon lange keinen Kontakt mehr zu Rudolf. Ich kann ihn nicht ansprechen.

34. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Англійська мова – загроза для Британії?

Глобальне панування англійської мови, що протягом останніх ста років приносило Великобританії економічний і культурний зиск, нині являє серйозну загрозу для міжнародних позицій Сполученого Королівства, говорить в опублікованому дослідженні.

Дослідження, замовлене Британською радою, свідчить, що кількість людей у світі, які розмовляють англійською, наближається до 2 млрд, і перевага, якою користувалися громадяни Королівства, зникає, бо мільйони студентів в інших країнах говорять англійською і принаймні ще однією мовою.

Автор доповіді Девід Греддол зазначає, що британських студентів, якщо вони хочуть іти в ногу з іноземними конкурентами, варто спонукати вчити іспанську, китайську, російську чи арабську – мови “майбутнього”.

“Ця тенденція має важливі наслідки для Британії, де багато людей не розмовляють іншими мовами на прийнятному рівні. Коли ми кажемо про конкуренцію в економічному, освітньому і культурному плані, то самої англійської вже не досить”.

У доповіді повідомляється, що в багатьох країнах, включаючи Китай та Індію, англійська не викладається як іноземна, а входить до списку “основних універсальних навичок людини”.

У Китаї англійську вчать 60% учнів початкової школи, і багато громадян Індії та Китаю розмовляють англійською краще, ніж в інших країнах світу.

“У плані підготовки до майбутнього, яке пророкує Гред-дол, ми вже почали вивчення китайської мови у Сполученому Королівстві, а також ініціювали ряд програм для сприяння вивченню мов і студентським, і викладацьким обмінам у Європі й арабському світі, – заявив Джон Уайтхед із Британської Ради. – Британським дітям у край потрібні інші мови, і ми докладатимемо зусиль, аби реалізовувати стратегії, які це гарантують”.

2.4. ZUSATZÜBUNGEN: "LIEBE", "KONZESSIVSATZ"

35. Überlegen Sie die folgenden Konstruktionen in Konzessivsätze.

- 1) Trotz seiner eisernen Nerven war auch Viktor ganz verstört.
- 2) Du machst dumme Witze, wo doch alles eher zum Heulen ist.
- 3) Der Mond war immer noch nicht da. Über der Lichtung im Wald lag jedoch ein ungewisses Licht.
- 4) Er wurde plötzlich sehr aufgeregt, ohne daß ein Anlaß gegeben war.
- 5) Das Gerücht ist blind, aber es läuft schneller als der Wind.
- 6) Er gab sich betont leutselig, in der Branche hatte er jedoch den Ruf eines gewissenlosen Maklers.
- 7) Er arbeitet völlig professionell, nur darf er den Gewinn nicht für sich behalten.
- 8) Er sprach weiter, ohne daß ihm jedoch jemand zuhörte.
- 9) Schweden und die Schweiz sind neutrale Länder, die aber

trotzdem Waffen produzieren und exportieren. 10) Die Gerechtigkeit ist oft krank, aber sie stirbt nicht. 11) Das Buch glitt dem Großvater von den Knien, ohne daß er sich bewegt hatte. 12) Wenn du ihn so liebst, warum läßt du ihn dann immer noch warten? 13) Es war eine kurze Meldung, die Philipp jedoch sehr nachdenklich den Hörer auf die Gabel legen ließ. 14) Das ist in der Theorie faszinierend, in der Praxis aber ohne Bedeutung.

36. Formulieren Sie vollwertige Konsekutivsätze:

1) Peter hat seine Prüfung gemacht, хоча він був у ненайкращій формі. 2) Як він не напружувався, die Logik wollte ihm heute nicht von der Hand gehen. 3) Що б він не розповідав професору, vermochte er keine zusammenfassende Theorie aufzubauen. 4) Скільки б фактів він не наводив, ohne eine ausreichende Theorie waren sie kaum wertvoll. 5) Як би не був професор втомлений його «акробатикою» – Peter wurde nicht abgewiesen. 6) Скільки б студентів професор не приймав за день, trotzdem wird er nie nervös. 7) Що б не говорили про Петра, seine Vorliebe für Sprachen und Philologien war echt. 8) І якщо він навіть склав іспити не кращим чином, so hat er doch bestanden. 9) Яким би важким не було навчання в університеті, Peter muß es doch abschließen.

37. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche:

Ірвін Ялом

Ірвін Ялом – талановитий американський психолог, психіатр, прихильник гуманістичної психології. На його рахунок 16 наукових і науково-популярних книг плюс фільм, знятий за романом "Коли Ніцше плакав". У своїх працях Ялом часто пише про любов і, здається, знає в ній толк. Ялом – автор сотень афоризмів, які можуть допомогти у скрутну хвилину.

● Я знайшов ключ до розгадки життя: по-перше, бажати необхідне, по-друге, любити бажане.

- Ніхто і ніколи не робив нічого тільки для інших. Всі дії направлені на нас самих, усі послуги – це послуги самому собі, а любов може бути тільки любов'ю до себе. Копніть глибше – і ви побачите, що ви любите не конкретно когось, а любите ті приємні відчуття, які ця любов викликає у вас. Ви любите потяг, а не того, до кого вас тягне.

- Романтична любов розквітає в тіні і в'яне під пильним поглядом.

- Любов завжди буває змішана з болем.

- Так чи інакше, будь-які відносини рано чи пізно закінчуються; не існує довічної гарантії.

- Шлюб священний, але краще зруйнувати шлюб, ніж дозволити йому зруйнувати себе!

- Самотність ніяк не залежить від наявності або відсутності людей навколо.

- Ми повністю відповідальні за своє життя, не тільки за свої дії, але й за свою нездатність діяти.

- Надія – це найбільше зло! Вона продовжує муки.

2.5. ZUSATZÜBUNGEN:

"BERUF", "INFINITIVKONSTRUKTIONEN"

38. Ergänzen Sie oder vervollständigen Sie die Teilsätze.

- 1) .....um sein Germanistikstudium fortzusetzen.
- 2) Ohne etwas von der Sache zu verraten, ...
- 3) ....., statt mehr Zeit dem Studium zu widmen.
- 4) Um Krankheiten vorbeugen zu können, ...
- 5) ....., um dieser Behauptung Glauben zu schenken.
- 6) Ohne Erfahrung in dem Bereich zu haben, ...
- 7) ....., ohne im entferntesten daran zu denken.
- 8) Statt der Sache auf den Grund zu gehen, ...
- 9) ....., um Näheres darüber zu erfahren.
- 10) Der Fahrer fuhr weiter, ohne .....

- 11) Das Kind legte sich schlafen, ohne .....
- 12) Tobias ging die Treppe hinauf, statt .....
- 13) Man lehnte unseren Entwurf ab, ohne .....
- 14) Der Ausländer ging nach Heidelberg, um .....
- 15) Sie bekam die Blumen geschenkt, ohne .....

39. Bilden Sie aus den folgenden Satzreihen passende Infinitivkonstruktionen.

1) Wir fahren auf die Krim. Wir wollen uns dort erholen. 2) Der Student fährt nach Deutschland. Er will dort sein Studium abschließen. 3) Er hat die Straßenbahnlinie 11 genommen. Er mußte aber mit der Linie 20 zum Herder-Institut fahren. 4) Herr Schlegel ist dienstlich verreist. Er hat seine Unterlagen nicht mitgenommen. 5) Eva blieb stehen. Sie sagte kein Wort. 6) Ulrich kam zu uns. Er wollte uns um Verzeihung bitten. 7) Frau Bäcker stieg die Treppe hinauf. Sie begegnete niemandem. 8) Igor bemüht sich um einen Ferienjob in Deutschland. Er hat aber den Flug noch nicht gebucht. 8) Frau Ziebart ist klug. Sie wird diese Aktion nicht mitmachen. 9) Herr Schlagböhmer ist sehr geschickt. Er läßt seine Geräte nicht von anderen reparieren. 10) Der Abteilungsleiter hat uns nicht in die Arbeit eingewiesen. Er hielt stattdessen einen langen Vortrag.

40. Referieren Sie den Artikel. Nehmen Sie Stellung zum angeschnittenen Problem:

Професії майбутнього

Небезпечне майбутнє. Проблема працевлаштування майбутніх поколінь тільки на перший погляд здається простою. Головним трендом стає повсюдна роботизація й комп'ютеризація практично всіх сфер життя, що автоматично звільняє масу людських ресурсів. Подивіться навколо: у містах практично зникли банківські каси, всі переходять на електронні платежі та перекази. За останні п'ять-шість років було кілька хвиль масових скорочень у банківському секторі. Ще пара-трійка законо-

проектів, що обмежують ходіння паперових грошей, – і серед банківських службовців залишаться одні програмісти.

Цей тренд вже давно панує в Європі. У Німеччині, наприклад, взагалі неможливо купити машину за готівку. З одного боку, такий підхід дозволяє тотально контролювати рух грошових мас, а з іншого, – змушує корупціонерів купувати квартири для зберігання сотень кілограмів готівки. У віддаленому майбутньому ситуація може серйозно ускладнитися – робочих місць для постійно зростаючого населення Землі просто не залишиться. Адже навіть зараз, якщо по всій країні перевести організації на електронний документообіг, то чверть, а то й третину службовців можна буде сміливо звільняти. А в майбутньому доведеться придумувати для населення, що страждає неробством, штучні професії, результативність яких нікому не цікава. Держава багато в чому тримається за клас трудящих у своїй країні: якщо вони масово застрайкують, економіка завалиться. Це, до речі, було в основі всіх революцій, і правителям доводилося прислухатися до голосу трудящих. Якщо ж від мільйонів громадян нічого не буде залежати, їх руки будуть не потрібні, то й державі в них особливої потреби немає.

До яких це призведе наслідків, фантазувати зайве. Зараз навіть назву для цього прошарку людей придумали – *useless class*. Але поспішаємо заспокоїти: це лише самий песимістичний сценарій розвитку передбачуваного майбутнього. Все-таки велика частина футурологів сходиться на принципах серйозної трансформації ринку праці, а не його зникнення.

Найголовнішою особливістю всіх змін у майбутньому буде їх неймовірна швидкість. Наприклад, глобальний трафік Інтернету з 2005 по 2021 роки повинен вирости в 127 разів! Він поширюється не тільки на гаджети й ПК, а й на речі, що оточують нас: холодильники, телевізори тощо. Пройде пара-трійка років, і на кожного жителя Землі буде припадати не менше трьох пристроїв, підключених до всесвітньої павутини. Природно, це безпосередньо стосується і робочих місць. "Розумні

пристрої" витіснять людей зі сфери масового виробництва раз і назавжди, змушуючи шукати нові сфери застосування свого особистого часу і потенціалу.

Тут у людини є одна незаперечна перевага навіть перед самим досконалим роботом чи програмою: вона здатна творчо мислити. Так звана кастомізація промислового виробництва, сфери послуг і економіки знань поки дає надію, що людина десь буде потрібна. Здається, що інженеру майбутнього взагалі немає потреби знати базові фізичні закони – за нього все розрахує штучний інтелект, а людина-творець лише додасть кілька штрихів, що "олюднять" підсумковий продукт. Або йому (інженеру) просто буде достатньо згенерувати ідею, а умовний комп'ютер все зробить далі сам.

У зв'язку з цим дуже цікаво виглядає аналіз американського економіста Девіда Ауторо, який відстежив зміни в зайнятості у промисловості США з 1980 по 2005 рр.

Д. Ауторо виявив двадцятип'ятирічний тренд на зниження зайнятості фахівців середнього рівня кваліфікації з одночасним зростанням потреби у висококваліфікованих працівниках. Грубо кажучи, міняти вищу ланку на робіт і програми дуже дорого, творчий потенціал людини поки обходиться набагато дешевше. При цьому спостерігається зростання потреби в низькокваліфікованій праці – тут також широке впровадження автоматизації окупиться лише через десятиліття, а то й пізніше. Звичайно, у цій ситуації серйозно рятують потоки трудових мігрантів, готових працювати за низьку плату. А що робити, коли економічний ефект від впровадження робіт у сектор гастарбайтерів в один прекрасний момент переважить всі негативні наслідки? Уже зараз роботи Kiva, яких у гіганта Amazon більше 50 тисяч, цілком собі замінюють низькокваліфікованих складських робітників. Нам, до речі, поки в цьому зв'язку можна бути спокійними – у нас на 10000 робочих місць доводиться всього 1 промисловий робот. А ось у США це число досягло 176, в Японії – 305, а в Кореї – взагалі 531.

Крім витіснення робітників з промислових підприємств, автоматизація створює ще одне благо – вилучення цілої низки посередників між виробником товару та його споживачем.

Вчитися по-новому. У зв'язку з хвилею тотальної автоматизації пора б задуматися про те, які навички потрібні нашим дітям. Про це, до речі, задумався професор Чиказького університету Бенджамін Блум. Він запропонував ранжувати за рівнем складності й затребуваності шість розумових (когнітивних) завдань по зростанню: пам'ятати, дізнаватися, застосовувати, аналізувати, оцінювати й створювати. Тобто класичний постулат "зубріння в школі вирішує все" ще в минулому столітті виявився зайвим.

Зараз на вершині тренда у дітей повинні бути здатності *виокремлювати* з системи складові частини й описувати, як частини співвідносяться одна з одною і з цілим (синергетика). На наступному рівні – вміння *оцінювати*, тобто виносити власні судження, засновані на зовнішніх або внутрішніх умовах. Нарешті, найважливішим бачаться здатності *створювати* принципово *нове*, визначати компоненти нової структури, з'єднувати існуючі частини для виникнення нового. Власне, ось на цих трьох китах і має будуватися освіта майбутнього. Питання тільки в тому – як?

Залишимо проблеми створення нових шкіл педагогам, а самі розглянемо, що ще нового готують нам футурологи в недалекому майбутньому на ринку праці. На перший план виходить затребуваність людської уяви, яке поки на кілька порядків перевершує машинне. І є припущення, що комп'ютер ніколи не стане рівним людині в цій категорії. Тому в індустрії ігор, відео, музики, сценаріїв і всього подібного можна цілком шукати своїм нащадкам «тепле» місце. Крім цього, очікується попит на професії, в яких роботизація не зможе замінити спілкування людини з людиною. Наприклад, педагог, наставник, ментор, коучер ніколи не вийдуть з тренда. При цьому на перший план вийде глибока індивідуалізація процесу навчання.

Чи відчуваєте сучасну затребуваність репетиторів? Це перші ластівки майбутнього.

Людство повільно, але вірно збільшує середню тривалість життя. У зв'язку з цим очікується розвиток цілої сфери послуг, спрямованої на літніх людей. Це буде приблизно так само, як і зараз на дитячі інтереси працюють цілі корпорації.

Зараз всерйоз розглядаються можливості введення в майбутньому безумовного основного доходу (handsome fellowship), який би гарантовано забезпечував базові потреби всіх членів суспільства. І це не допомога з безробіття. У перспективі розглядається навіть перебудова всієї свідомості людини: тепер їй не потрібно буде піклуватися про заробіток, а час, що звільнився, буде витратитися на спілкування, допомогою ближнім, задоволення і самореалізацію.

Висновок. Однак основним трендом в освіті майбутніх поколінь повинна стати відмова від тих лінійних професій ("справ всього життя"), уход з яких ставив би хрест на подальшій кар'єрі. Людина повинна вміти швидко й ефективно перебудовуватися, знаходити нові застосування свого потенціалу і сфер самореалізації. Простіше кажучи, звільнили з посади рекламного менеджера – він став блогером. А як вичерпав себе в Youtube, оперативно перевчився і почав проектувати житлові будинки. І сучасній освіті залишилося тільки знайти інструменти для формування цих «універсальних» навичок.

2.6. ZUSATZÜBUNGEN: "ZUKUNFT", "PARATAXE"

41. Wie lassen sich die folgenden Satzgefüge in Satzreihen transformieren?

1) Der Patient bekam eine Spritze, damit er keine Schmerzen spürte. 2) Er arbeitet viel, so dass er gut verdient. 3) Dem Kranken wurde dadurch das Leben gerettet, dass man ihn sofort operiert hatte.

4) Nur wenn du dich beeilst, erreichst du noch die letzte Straßenbahn. 5) Tobias steht kurz vor Abschluß, wobei er auch noch Zeit für seine Herzensangelegenheiten findet. 6) Kurz nachdem ein Holländer das Fernrohr erfunden hatte, wurde es von Galilei verbessert. 7) Obwohl der Schriftsteller einen Namen hat, ist sein letztes Buch ziemlich schwach. 8) Der Unternehmer nahm Kredite auf, weil er ein neues Joint Venture aufgebaut hatte. 9) Der Marathon der Freiheit ist kein Sprint, weil er Ausdauer und Anstrengungen erfordert. 10) Hätten die beiden Parteien keine Koalition gebildet, so hätten sie keine Mehrheit im Parlament gehabt.

42. Übersetzen Sie, indem Sie auf die markierten koordinierenden Konjunktionen achten.

Obwohl in den führenden Orchestern der Welt zwischen 15 und 20 Prozent Frauen spielen, sind die 147 Mitglieder des Wiener Sinfonieorchesters **dennoch** überzeugt, dass hingegen die erste Frau sofort schwanger würde. Reale Veränderungen sind bisher nicht geschehen. Ein freiwerdender Platz wird bekanntlich durch einen Wettbewerb besetzt, **daher** kann man hier immer mogeln und den Künstler der Künstlerin vorziehen, mag sie auch beruflich gleich besser geeignet sein.

У 1918 році американські феміністки закидали колектив симфонічного оркестру Венської опери тухлими яйцями, **крім того**, в 70-і роки оркестру тричі відмовив найпрестижніший концертний зал Карнегі-Холл, а **поряд із цим**, уже в 1996 музиканти не змогли виступити в Далласі, Філадельфії та Лос-Анджелесі. **Більш того**, у тім же 1996 на адресу віденців в Інтернеті на день приходило біля 200 послань та погроз!

Причина одна й та ж – відсутність у складі оркестру жінок. **Дарма що** багато справжніх професіоналок хотіло б грати в цьому оркестрі, **але** їх туди не пускали принципово.

Ще в 1862 році в минулому оркестр Імператорської Віденської опери отримав особливий юридичний статус: **з одного боку**, музиканти 150 днів на рік є державними службовцями, **з іншого**, – вони решта часу є членами власного акціонерного

товариства. **Таким чином**, музикант, крім ставки, має частку гонорарами. Місце занадто прибуткове, **тому** з давніх пір і підтримувалася традиція повної безучасті музикантш в акціонерному товаристві. **Однак**, виправдання висувались здебільшого естетичного характеру. **Хоча** Віденський оркестр завжди славився деякою солодкавістю, **але** звинувачення диригента – «Ви граєте, як дамський оркестр!» – було найобразливішим під час репетиції.

Ні великий американський диригент Леонард Бернстайн, що працював свого часу з оркестром, **ні** музична громадськість не змогли переконати колектив. А час все-таки переконав: **не лише** економічні провали, **а й** демонстрації, погрози примусили акціонерів замислитися.

Голова оркестру Вернер Резель стояв, ніби кам'яна скеля: «Концерт – це орґаїстичний акт!», **однак**, йому резонно відповідали, що жінка теж не позбавлена цієї щасливої здібності. Останній аргумент Вернера Резеля – «Ви хочете зруйнувати останнє, що нормально функціонує в цій країні» – не був взятий до уваги, **і** йому довелось поступитися. **Тож**, 19 травня 1997 року Оркестр Віденської опери постановив: жінкам віднині не заборонено вступати до колективу.

Та найцікавіше не це. Справа в тім, що, **не дивлячись на** давній статус акціонерного товариства, з 1974 року в оркестрі на арфі преспокійнісінько грає жінка за іменем Анна...

43. Übersetzen Sie schriftlich ins Deutsche.

Контакт поколінь? Майбутнє й минуле назавжди?

Син якось запитав свого батька: "Як ви жили раніше без доступу до технологій: без Інтернету, без комп'ютерів, без телевізорів, без кондиціонерів, без мобільних телефонів?"

Батько відповів: "Точно так само, як ваше покоління живе сьогодні без молитов, без жалю, без честі, без поваги, без

сорому, без скромності, без читання книг ... Ми – люди, які народилися між 1945-1985, є благословенними. Наше життя – живе свідчення того: граючи і катаючись на велосипедах, ми ніколи не носили шоломів. Ми не боялися одні ходити в школу з першого дня навчання. Після школи ми грали до заходу сонця. Ми ніколи не дивилися телевизор по півдня. Ми грали з справжніми друзями, а не з друзями з інтернету.

Якщо ми коли-небудь відчували спрагу, ми пили водопровідну воду, а не воду в пляшках. Ми мало хворіли, хоча раніше ми ділили один і той же стакан соку з чотирма друзями. Наші батьки лікували нас копійчаними засобами вітчизняного виробництва або за допомогою народної медицини. Ми ніколи не набирали вагу, хоча ми їли щодня багато хліба і картоплі. Ми звикли створювати свої іграшки і грати з ними. Ми ділилися своїми іграшками, книжками.

Наші батьки не були багаті. Вони дарували нам свою любов, навчили нас цінувати духовне, а не матеріальне, дали нам поняття про справжні людські цінності – про чесність, вірність, повагу, працьовитість.

У нас ніколи не було мобільних телефонів, DVD, play station, Xbox, відеоігор, персональних комп'ютерів, інтернет-чату. Але у нас були справжні друзі! Ми відвідували будинок нашого друга без запрошення, нас пригощали простою та скромною їжею. Наші спогади були на чорно-білих фотографіях, але вони були яскравими і барвистими, ми гортали з насолодою сімейні альбоми і зберігали з благоговінням портрети наших предків.

Ми не відправляли на смітник книги, ми стояли за ними в чергах і потім запоем їх читали. Ми не виносили своє життя на чужий огляд і не обговорювали з таким захватом чуже життя, як це робите ви, виставляючи своє життя напоказ в Інстаграмі, обговорюючи прилюдно в мас-медійному просторі свої сімейні таємниці. Ми – унікальне покоління, тому що ми – останнє покоління, яке слухало своїх батьків. Крім того, ми – перші, хто повинен був слухати своїх дітей. І ми – ті, хто все ще розумніші

вас і хто допомагає вам. Ми – обмежене видання. Насолоджуйтесь нами! Вчіться у нас! Цінуйте нас! Перш, ніж ми зникнемо".

44. Referieren Sie den Artikel. Nehmen Sie Stellung zum angeschnittenen Problem

Чому наше майбутнє залежить від читання

Я збираюся поговорити з вами про читання й про те, що читання художньої літератури і читання для задоволення є однією з найбільш важливих речей у житті людини.

Одного разу я був у Нью-Йорку і почув розмову про будівництво приватних в'язниць – це індустрія, яка стрімко розвивається в Америці. Тюремна індустрія повинна планувати своє майбутнє: скільки камер знадобиться, яка буде кількість ув'язнених через 15 років і т.і. І вони заявили, що можуть порахувати все це дуже легко, використовуючи найпростіший алгоритм, заснований на опитуваннях того, який відсоток 10- і 11-річних не може читати і, звичайно, не може читати для свого задоволення.

У цьому немає прямої залежності і не можна сказати, що в освіченому суспільстві немає злочинності. Але взаємозв'язок між факторами очевидний.

Грамотні люди читають художню літературу. У художньої літератури є два призначення.

По-перше, вона відкриває вам залежність від читання. Жага дізнатися, що ж станеться далі, бажання перегорнути сторінку, необхідність продовжити, навіть якщо буде важко, тому що хтось потрапив у біду, і ти повинен дізнатися, чим це все скінчиться ... у цьому справжній драйв. Це змушує дізнаватися нові слова, думати по-іншому, продовжувати рухатися вперед. Виявляти, що читання саме по собі є задоволенням. Одного разу усвідомивши це, ви на шляху до

постійного читання.

Найпростіший спосіб гарантовано виростити грамотних дітей – це навчити їх читати і показати, що читання – це приємна розвага. Найпростіше – знайдіть книги, які їм подобаються, дайте до них доступ і дозвольте їх про-читати.

Не існує поганих авторів для дітей, якщо діти хочуть їх читати і шукають їх книги, тому що всі діти різні. Вони знаходять потрібні їм історії, і вони входять всередину цих історій. Затаскана ідея не затаскана для них. Адже дитина відкриває її вперше для себе. Не відвертайте дітей від читання лише тому, що вам здається, ніби вони читають неправильні речі. Література, яка вам не подобається, – це шлях до книг, які можуть бути вам до душі. І не у всіх однаковий з вами смак.

По-друге, художня література породжує емпатію. Коли ви дивитеся телепередачу або фільм, ви дивитеся на речі, які відбуваються з іншими людьми. Художня проза – це щось, що ви робите з 33 букв і пригорщі розділових знаків, і ви, ви один, використовуючи свою уяву, створюєте світ, населяєте його і дивитися навкруги чужими очима. Ви починаєте відчувати речі, відвідувати місця і світи, про які ви б і не дізналися. Ви дізнаєтеся, що зовнішній світ – це теж ви. Ви стаєте кимось іншим, і коли повернетесь у свій світ, то щось у вас вже трохи зміниться.

Емпатія – це інструмент, який збирає людей разом і дозволяє поводитись себе не як самозакохані одинаки. Ви також знаходите в книжках дещо життєво важливе для існування в цьому світі. І ось воно: світові не обов'язково бути саме таким. Все може змінитися.

У 2007 році я був в Китаї, на першому схваленому партією конвенті по науковій фантастиці та фентезі. У якийсь момент я запитав у офіційного представника китайської влади: чому? Адже НФ не схвалювалася довгий час. Що змінилося? – Все просто, сказав він мені. Китайці створювали чудові речі, якщо їм приносили схеми. Але нічого вони не покращували і не

придумували самі. Вони не винаходили. І тому вони послали делегацію в США, в Apple, Microsoft, Google і розпитали людей, які придумували майбутнє, про них самих. І виявили, що ті читали наукову фантастику, коли були хлопчиками й дівчатками.

Література може показати вам інший світ. Вона може взяти вас туди, де ви ніколи не були. Один раз відвідавши інші світи, як ті, хто скуштували чарівних фруктів, ви ніколи не зможете бути повністю задоволені світом, у якому вирости. Невдоволення – це хороша річ. Незадоволені люди можуть змінювати і покращувати свої світи, робити їх краще, робити їх іншими.

Вірний спосіб зруйнувати дитячу любов до читання – це, звичайно, переконатися, що поруч немає книг. І немає місць, де діти б могли їх прочитати. Мені пощастило: у мене була чудова районна бібліотека.

Бібліотеки – це свобода. Свобода читати, свобода спілкуватися. Це освіта (яка не закінчується в той день, коли ми залишаємо школу або уні), це дозволя, це притулок і це доступ до інформації.

Тут вся справа у природі інформації. Інформація має ціну, а правильна інформація – безцінна. Протягом всієї історії людство жило браком інформації. Отримати необхідну інформацію завжди було важливо і завжди чогось варте. Коли садити урожай, де знайти річ, карти, історії і розповіді – це те, що завжди цінувалося. Інформація була цінною річчю, і ті, хто володіти нею або добували її, могли розраховувати на винагороду.

В останні роки людство відійшло від браку інформації та підійшло до перенасищення нею. Згідно Еріку Шмідту з Google, тепер кожні два дні людська раса створює стільки інформації, скільки ми виробляли від початку нашої цивілізації до 2003 року. Це щось близько п'яти ексобайтів інформації в день. Зараз завдання полягає не в тому, щоб знайти рідкісну

квітку в пустелі, а в тому, щоб розшукати конкретну рослину в джунглях. Нам потрібна допомога в навігації, щоб знайти серед цієї інформації те, що нам дійсно потрібно.

Книги – це спосіб спілкуватися з мертвими. Це спосіб вчитися у тих, кого більше немає з нами. Людство створило себе, розвивалося, породило тип знань, які можна розвивати, а не постійно запам'ятовувати. Є казки, які старше багатьох країн, казки, які надовго пережили культури і стіни, в яких вони були вперше викладені.

Ми повинні читати вголос нашим дітям. Читати їм те, що їх радує. Читати їм історії, від яких ми вже втомилися. Говорити на різні голоси, зацікавлювати їх і не припиняти читати тільки тому, що вони самі навчилися це робити. Робити читання вголос моментом єднання, часом, коли ніхто не дивиться в телефони, коли спокуси світу відкладені у бік.

Зрештою, **література – це правдива брехня**, крім усього іншого. Ми повинні не втомлювати наших читачів, але робити так, щоб вони самі за-хотіли перевернути наступну сторінку. Одне з кращих засобів для тих, хто читає з неохотою – це історія, від якої вони не можуть відірватися.

Всі ми **повинні мріяти**. Ми повинні вигадувати. Легко прикинутися, що ніхто нічого не може змінити, що ми живемо у світі, де суспільство величезне, а особистість менше ніж ніщо, атом у стіні, зернятка на рисовому полі. Але правда полягає в тому, що особи міняють світ знову і знову, особистості створюють майбутнє, і вони роблять це, уявляючи собі, що речі можуть бути іншими.

Одного разу Альберта Ейнштейна запитали, як ми можемо зробити наших дітей розумнішими. Його відповідь була простою і мудрою. **Якщо ви хочете, щоб ваші діти були розумні, сказав він, читайте їм казки. Якщо ви хочете, щоб вони були ще розумнішими, читайте їм ще більше казок.** Він розумів цінність читання і уяви.

(Ніл Гейман)

3. ДОДАТКИ

А. 1/7-й семестр: ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, ЗАВДАНЬ І ВИМОГ

(Рівень мовної компетенції Mittelstufe B-1)

(За підручником: Perlmann-Balme M., Schwalb S., Weers D. **Em neu: Brückenkurs**. Deutsch als Fremdsprache für die Mittelstufe. – München: Hueber, 2008. – 128 S.)

А.1. РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ

Модульна робота № 1/1

1. Письмове реферування одного із пройдених текстів:
Brückenkurs, параграфи / Lektionen (L) 1; 3; 6:

L-1 "*Mehr Freiheit für alle*" (S. 12)

L-1 "*Immer wieder sonntags*" (S. 16)

L-3 "*Nikoläuse im Bad Tölz*" (S. 36)

L-3 "*Das Oktoberfest*" (S. 39)

L-3 "*Karneval – Fastnacht – Fasching*" (S. 42)

L-6 "*Kurzbiografie: Caroline Link*" (S. 70)

L-6 "*Der blaue Engel*" (S. 74)

2. Лексико-граматичний тест за пройденим матеріалом
(Lektionen 1; 3; 6)

Модульна робота № 1/2

1. Письмове реферування одного із пройдених текстів:

Brückenkurs, параграфи / Lektionen (L) 7; 8; 10:

L-7 "DDR, DRD, Welt" (S. 82)

L-7 "Schwerkraft inklusive" (S. 87)

L-7 "Rollen statt falten. Richtig packen" (S. 90)

L-8 "Etüden über Mozart" (S. 96)

L-8 "Julia Fischer: Die junge Geigerin" (S. 98)

L-8 "Der perfekte Popsong" (S. 102)

L-10 "Karl Lagerfeld: der berühmte Modeschöpfer" (S. 118)

L-10 "Mode: Eine Definition im Lexikon" (S. 121)

L-10 "Damen- und Herrenmode im XX Jahrhundert" (S. 124-125)

2. Лексико-граматичний тест за пройденим матеріалом
(Lektionen 7; 8; 10)

A.2. ЗАЛІК

Структура та зміст ЗАЛІКУ

1.1. Читання, перекладі переказ тексту

1.2. Граматична тема

1.3. Розмовна тема

Б. 2/8-й семестр: ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, ЗАВДАНЬ І ВИМОГ

(Рівень мовної компетенції Mittelstufe B-21)

(за підручником: Perlmann-Balme M., Schwalb S., Weers D. **Em neu: Hauptkurs.** Deutsch als Fremdsprache für die Mittelstufe. – München: Hueber, 2004 (2996, 2008). – 168 S.)

Б.1. РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ

Модульна робота № 2/1

1. *Письмове реферування* одного із пройдених текстів
(Lektionen 1; 2; 3)

L-1 "*Eigenhändige Vita Kurt Tucholskys*" (S. 20)

L-1 "*Kurzinterviews*" (S. 23) = hören

L-2 "*Der erste oder der einzige Tag: Berlin*" (S. 30)

L-2 "*Städteporträts: Wien und München*" (S. 36)) = hören

L-2 "*Hundertwasser-Haus in Wien*" (S. 43)

L-3 "*Fremdsprachern lernen für Europa*" (S. 51)

L-3 Interview "*Deutsch in der Schweiz*" (S. 54) = hören

L-3 "*Die gerettete Zunge*" (S. 60)

2. *Лексико-граматичний тест* за пройденим матеріалом
(Hauptkurs Lektionen 1; 2; 3)

Модульна робота № 2/2

1. *Письмове реферування* одного із пройдених текстів
(Lektionen 4; 5; 6; 7)

L-4 "*Signale der Liebe*" (S. 68)

L-4 "*Halb zwei*" (S. 72) = hören

L-5 "Berufsportät" (S. 91)

L-5 Radiosendung "Das Hotel" (S. 94) = hören

L-5 "Faulenzerkleidung macht fleißig" (S. 98)

L-6 "Erinnerungen an die Zukunft" (S. 106)

L-6 Hörspiel "Der Fisch" (S. 110) = hören

L-6 "Geliebter Freund Dji-gu" (S. 114)

L-7 "Computer-Sucht" (S. 125)

L-7 "Die Glotze lebt" (S. 130)

L-7 Radionachrichten (S. 138) = hören

2. Лексико-граматичний тест за пройденим матеріалом:
Hauptkurs Lektionen 4; 5; 6; 7).

Б.2. ЕКЗАМЕН

Структура та зміст ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

2.1. Граматика / *Grammatik*

2.2. Розмовна тема / *Gesprächsthema*

2.3. Лексико-граматичний тест

2.1. Граматика: відповідь здійснюється рідною мовою за такими темами:

Morphologie

- Deklination der Substantive
- Präpositionen (Rektion)
- Deklination der Adjektive
- Steigerungsstufen der Adjektive
- Bildung und Gebrauch der Zeitformen
- Das Passiv
- Der Konjunktiv
- Der Imperativ
- Tabelle der starken Verben (auswendig)

Syntax

- Der Infinitiv mit und ohne "zu"
- Dis Parataxe: Typen und Konnektoren
- Die Hypotaxe:
  - Der Temporalsatz
  - Der Finalsatz
  - Der Kausalsatz
  - Der Konzessivsatz
  - Der Konditionalsatz
  - Der Modalsatz
  - Der Komparativsatz

2.2. Розмовна тема: повідомлення без підготовки за одним із таких топіків, передбачених рівнями B-1 і B-2:

1. Arbeit vs. Freizeit
2. Ich und Feste / Ferien
3. Kino im XXI. Jahrhundert
4. Meine Traumreise: wie sie war oder wie sie sein muss
5. Musik in meiner Welt
6. Mode im XXI Jahrhundert
7. Menschen um mich herum
8. Berlin als Hauptstadt der BRD
9. Der Fremdsprachenerwerb und seine Schwerpunkte
10. Meine (beruflichen) Zukunftspläne

23. Лексико-граматичний тест: виконання 30 текстових завдань за пройденим лексичним і граматичним матеріалом (20 хвилин часу)